

ENJOGERA II

Ebisoko

1. **Abantu okubabalira ku ngalo:** baba batono nnyo.
2. **Abantu okuteevuunya ng'obuwuka:** Babeera bangi nnyo.
3. **Agguse buseke:** Atuuse, azze.
4. **Agobye bumale obukejje bwekunya:** Atuuse, azze.
5. **Akasiiramo:** Kaba kagendo akatambulwa nga si kawanvu ate si kampi.
6. **Akataayi okusala oluggya:** Kuba kukola mangu mulimu oba kuyita mu byangu.
7. **Akatyabye:** Kuleeta mitawaana.
8. **Aleese abiri nga nkazaluggya.**
9. **Alinnye eggere mu ssanyu:** Ayonoonye essanyu.
10. **Amakweka nsaamo:** Butabeera mwesimbu mu by'okola.
11. **Amanzaali okukuyiikira:** Kulya n'owoomerwa.
12. **Amaseeneeko:** Omuntu abeera nga akkirizza ekintu ate n'alabika nga akigaanyi. Butabeera mwesimbu.

13. **Amatama okuba entengo:** Okubulwa ky'oddamu.
14. **Amatooke okugenda ebitege:** Kugawoomerwa nnyo.
15. **Amatu kusula bweru:** Kwe kwebaka naye ng'owuliriza akakuba ebweru.
16. **Atudde bukonge:** Atudde butaseguka.
17. **Atuzza ya lukugunyu:** Nga musanyufu nnyo olw'okusuubira.
18. **Ayimba ng'enyyonza:** Ayimba bulungi nnyo.
19. **Bakutte mu lwe ngabi:** bagenze mu lugendo lwabwe.
20. **Bali kabwa na ngo:** Tebaagalana n'akatono.
21. **Bali mu kkubo:** bajja oba bagenda.
22. **Bamukubyeko ekimunye:** Bamulabye.
23. **Batunula bikalu:** kubeera awo nga basobeddwa.
24. **Bifa tulo:** Bingi nnyo.
25. **Bw'anaaba akyatubisseeko obusubi:** Katonda bw'anaaba aky'atukuumye, oba bwe tunaaba nga tukyali balamu.
26. **Bya kiyita mu luggyta:** Bya mangu mangu.
27. **Ddungu ayizze:** Okufuna ekintu ky'obadde tosuubira kufuna/ oba kyobadde oluubirira okufuna.
28. **E Bule ne Bweya:** Kwe kumpi n'ewala.
29. **Ebigambo obutabaako mutwe namagulu:** Ebintu ebitali bituufu.
30. **Ebintu okufa otulo:** Ebintu bingi.
31. **Ebintu okufa ttogge:** kufiira bwereere.

32. **Ekibombya mbwa:** Okuvaawo nga tewali ategedde.
33. **Ekikuli mu ttaano:** Ky'okutte mu ngalo oba ekintu ky'omaze okufuna.
34. **Ekintu okubeera ekya kaweereege:** Kizibu
35. **Ekintu okubeera Nnandekererwa ng'embaga ya Njiwe:** Ekintu oba omukolo oguddukiddwamu oba ogulekeddwa ababadde bazze okugwetabamu olw'ensonga ezimu.
36. **Ekintu okutokota nga si kisaanikire:** Ekintu okunyuma ennyo.
37. **Ekisanja:** Lweluwalo oba ekiseera ekigere ekikolerwamu ekintu.
38. **Ekisubi okukusala:** Kubojebwa musota.
39. **Ekiwundu okusamba eddagala:** Okulemererwa. Kugaanira ddala, kulemera ddala.
40. **Ekkubo nga teriri busa:** Okulaba gw'obadde olowoozako nga atuuse.
41. **Eky'emisana okukirunga mu mmindi:** Okusiiba nga tolidde mmere.
42. **Embooge obutabuguma:** Mu bwangu. Ekintu ekikoleddwa mu bwangu
43. **Emboozi okugwa amakerenda:** Okunyumya ennyo era obulungi n'okunyumirwa.
44. **Emikono okudda gye gitawemera ntungo:** Kuno kuba kukusiba miguwa ng'ozzizza omusango.
45. **Emmandwa okuyunguka amaziga:** ebigambo okwonooneka.
46. **Emmeeme okukuba ejjebe:** Kusanyuka.

47. **Ennyago okukekera:** Kitegeeza lutalo kubaawo.
Kulwanagana.
48. **Ennyindo okutomera ettaka:** Kuno kugwa kigwo.
49. **Ennyindo okwebaza eyazimba:** Okufuluuta. /
Kwebaka
50. **Ensanke:** Gwe musaayi.
51. **Ensawo okuba ng'eragula:** Kuba mwavu.
52. **Ensowera okugigobya olulimi:** Kukola nnyo n'okoowa.
53. **Entagya:** Ye mpisi.
54. **Entuuyo okuzisaza ebibatu:** Kukoowa nnyo.
55. **Enviiri ne zimuva ku mutwe be waa:** N'atya nnyo era
enviiri ne zeesisiwala.
56. **Era nga n'okudaalimba adaalimba:** Era nga
n'okufaayo tafaayo.
57. **Ettetengetenge:** Kitegeeza ekitundutundu.
58. **Ettuluba:** Lubu.
59. **Eyatwalula esiridde (enkejje):** Ng'omutawaana
gutujjidde.
60. **G'akaaba g'akomba:** Omuntu atalina amuyamba.
61. **Gaboggola ng'ekikere kye'Namugongo:** Ky'ekintu
ekinene ennyo atenga kya kitibwa oba nga kitisa.
62. **Gakyali mabaga:** Ekintu ekyakatandika nga
eby'okukola bikyali bingi.
63. **Gundi teyalabye ya nkeera:** Yafudde.
64. **Gye baakuba amaaso:** Bwe baatunula, baagenda
okulaba.

65. **Kabaani ku ndingidi:** Kwesibako butaviiraako ddala...
66. **Kafukunya ng'akaagula mukono:** Kwe kubeera nga ekintu kigula buwanana (ssente nnyingi nnyo).
67. **Kagumba weegoge:** Okola ekintu ne kikuviiramu obuzibu.
68. **Kajjampuni abalagadde mu bbwa:** Obuzibu okukweyongera.
69. **Kamwa koogera:** Nze kennyini, ggwe wennyini, ye yennyini.
70. **Kati ze mbuyaga ezikunta:** Mufu, yafa.
71. **Kibogwe:** Ekibala ekiri wakati w'okwengera n'obubisi.
72. **Kimaze okuwandibwako eddusu:** Kimaze okukkirizibwa.
73. **Kitagenda azaala bagenzi:** Kisoboka kuba nga tatambula naye n'azaala abaana nga batambuze.
74. **Kufa ttogge:** Okufira obwerere/ Byonoonese/ Bifaafaaganye.
75. **Kugombamu bwala:** Kukwata muntu ng'abadde azzizza omusango.
76. **Kujaagira ng'ensega erwadde Iwekiika:** Kutambula nga mulwadde wa bizimba.
77. **Kukootakoota mu ga lumonde:** Kumala biseera.
78. **Kukoowoola omusibe abombye:** Kumala biseera.
79. **Kukuba evvu:** Kukudaala / Kuduula.
80. **Kuliisa binjanjaalo mpiso:** Butafaayo, kunaanya.
81. **Kumalamu musubi:** Kudduka oba kuva mu kifo mangu ng'oyanguyirira, oluusi oba oyagala kuviira musango.

82. **Kuno ne gye nnavा:** Kikozesebwа kulaga bugazi oba bunene bwa kintu.
83. **Kutemeza mabega wa mitayimbwa:** Kukusiba mu kkomera / Kkolokooni/ Mbuzekogga.
84. **Kuyisa mukka mu kisero:** Kwanguyirwa.
85. **Kwekwata musoobooza:** Kubeera na nsonyi, kwefettafetta.
86. **Liisoddene:** Ye Katonda.
87. **Lugaba:** Ye Katonda.
88. **Mukubya byayi:** Okukwata omuntu oba ekintu n'obugayaavu oba n'ekisa ennyo.
89. **N'abuuka enswa:** N'ayomba.
90. **Na guno gujwa:** Na buli kati / N'okutuusa kati
91. **Naakona:** n'asirika
92. **Nafaako essanyu:** N'asanyuka nnyo.
93. **Nampawengwa:** Taba na ludda
94. **Ne bamutwala ssessolo:** Ne bamukwata omusolo.
95. **Ne batakiza enduulu:** Ne bakuba enduulu.
96. **Ne yeesala akajegere:** N'ayomba nnyo ng'ajjudde obusungu.
97. **Ng'alya butaala:** Nga yeetaaya/ nga wa ddembe
98. **Ng'emboozи egwa amakerenda:** Nga banyumya.
99. **Nga teriri busa (ekkubo):** Nga waliwo omuntu azze oba abantu abazze oba ensolo ezizze oba ekintu ekirala kyonna.

100. **Nga yeekuba mu mutima:** Kweddamu, Busaasizi/
Kusaasira.
101. **Nneekuulidde akabazzi ku kugulu:** Nneereetedde
omutawaana.
102. **Nnyindo okuyira:** Kuba kwebaka.
103. **Obudde bugayeggaye:** Omutawaana guzze.
104. **Obudde okubuggyako eddiba:** Obudde okukya.
105. **Obudde okubuna emiwabo:** Obudde okukya.
106. **Obudde okudda ku bunnaabwo:** Ebizibu
okweyongera.
107. **Obudde okugayaggaya:** Ye mbeera okubakyukira ne
mufuna ebizibu.
108. **Obukubirire:** Okuyita mu byangu.
109. **Obulungi bwe bwali bumukuba ku mpagi:** Yali
mulungi nnyo mu maaso ne mu kikula kye kyonna.
110. **Obutabaamu kamoozoola:** Butaba na magezi.
111. **Obutanyigirwa mu nnoga:** buteenyooma.
112. **Obutanywa guteeka:** Obutanyoomebwa /
Obutajoogebwa.
113. **Obutasalikako musale:** Kunyiiga nnyo.
114. **Obuteeruma lulimi:** Toyogera bintu bingi nnyo nga
wennyonnyolako.
115. **Okonye ng'ebikongo:** Ogaaanyi okwogera.
116. **Okuba ekinnya n'empindi:** Kumpi nnyo.
117. **Okuba embuyaga ezikunta:** Nga omuntu yafa dda.

118. **Okuba katamiirajjobyo:** Kunywa nnyo mwenge.
Kunywa mwenge buli kaseera.
119. **Okuba kawenkene:** Okuba omuntu omukambwe ate
nga muzibu.
120. **Okuba mu katiguza nsolima:** kuba mu kasiriikiriro.
121. **Okuba mu matta nsejjere:** Kubeera mu tulo otungi.
122. **Okuba mukubya byayi:** Omuntu okuba nga si
mukambwe.
123. **Okuba olumbe lw'ekirago:** Ekintu okuba eky'akabi.
124. **Okubaamu engalo:** Okubba.
125. **Okubeera kalusambulira ng'ekitooke kya Kibuuka:**
Ekintu ky'okola ate ne kikuviiramu obuzibu
ng'ekitooke Kibuuka kye yasimba Abanyolo bwe
baggya okubbako ettooke naye ne bamutta.
126. **Okubeera kasobeza;** Okuba nga totegeerekeka.
127. **Okubeera ku ccupa:** Okubeera mu buzibu.
128. **Okubeera mu kya balongo (ekibululu):** Ekizikiza
awatali ttaala.
129. **Okubeera mu za mugula:** Entebe. Okuba mu butaala
130. **Okubeera nnabyewanga ng'akaliga akaliira mu nte:**
Kino kitegeeza kukola kitali kya lubu lwo.
131. **Okubeera nnalukalala;** ng'omukazi atuula ku ccupa.
Okukola eby'obuzira.
132. **Okubeera omusaale:** Okubeera omuberyeberyey mu
kukola ekintu.
133. **Okubeteggera:** Kwe kudduka nga tosobola bulungi.
134. **Okubikka olubugo ku maaso:** Kuno kufa.

135. **Okubinnyika mu nsuwa:** Kuba bulindaala.
136. **Okubukeereza enkokola:** Kuba kukeera nnyo.
137. **Okubuna obufoofofo:** Obutatereera wamu.
138. **Okubuuka enswa:** Kwecwacwana
139. **Okubuzaabuza ng'afuka anaaba:** kukola kikyamu ate n'ogezaako abalala bakiwale nti kituufu.
140. **Okubyangatana ng'anyiza ajjula:** Kukola bitajja nsa.
141. **Okudaagana ng'olwatta Mpoobe:** Kino kitegeeza okubeera mu biseera ebizibu ne wegayirira asonyiyibwe naye nga buteerere.
142. **Okuddiza kanene emmale:** Kujinya.
143. **Okufumba akafu:** Kufumba emmere entono nga temala balyi.
144. **Okufumba luku lutokota:** Okufumba empolampola.
145. **Okufuna ebyoya by'enswa:** Kwe kukola n'otoganyulwa oba n'otosasulwa.
146. **Okufuna ekyoga mumiro:** Kugulirirwa.
147. **Okufuula munno amadaala:** Kwe kumala okukola ne munno ekintu n'omwerabira.
148. **Okufuuyira endiga omulere:** Kumala biseera.
149. **Okugada nga ey'ekibe. (ennyama):** Bintu kubeera bingi.
150. **Okugalangatanya ekiwanga mu ngalo:** Kwebaka.
151. **Okugalinnya gye gava:** Okweyonoonera gy'obadde ofuna akalungi.
152. **Okugenda ewa ssenkaaba:** Okufa.

153. **Okugenda ezzirakumwa:** Kuba kufa.
154. **Okugenda ku meere:** Kukusiba mu kkomera.
155. **Okugenda mu ngalabi:** Kuba kwabya lumbe.
156. **Okugenda n'eggogoonyo:** Okufa nga tozaddeeyo mwana.
157. **Okugenda obulembwe:** Kwe kugenda awamu n'omuntu akwetaaga.
158. **Okuggwaamu ggaasi:** Kukoowa nnyo.
159. **Okuggyaya omukono mu ngabo:** Okufa kwa bakabaka.
160. **Okuggyayo n'ago mu buto:** Kukola na maanyi.
161. **Okugombamu obwala:** Kwe kukwata omuntu akoze ekikyamu.
162. **Okugwa ku muntu:** Kumusangiriza.
163. **Okugwa mu masiga:** Kitegeeza musajja kwefumbira atalina mukyala.
164. **Okugwisa obwenyi ng'enkandaggo:** Bantu kulabulagana ne bayomba.
165. **Okujagatta:** Okuwaana omuntu ng'oyagala omuggyeko ky'oyagala.
166. **Okujeera:** Okubonaabona.
167. **Okujja n'ejjamba:** Kujja na ssente.
168. **Okujjula ebitayidde:** Kupapa, kubuguutanira kintu.
169. **Okujjula emyungu n'emikonda:** kukola bya mikisa.
170. **Okukaaba ekiwalakate:** Obutajja maziga mu maaso ng'okaaba.
171. **Okukekemya obukoko:** Kiba kubonyabonya.

- Entanda y' Omwogezi w' Olulimi Oluganda*
172. **Okukekeza ennyago:** Okulwana mu lutalo oba mu lutabaalo.
 173. **Okukifuuwa mu ombe:** Kufiirwa kintu.
 174. **Okukoleeza oluyiira:** Kutandika mitawaana.
Kutandika mulimu.
 175. **Okukoma ku munaabo:** Okukola ekintu n'otakifunamu. Okusubwa.
 176. **Okukoma ku njokye ng'enfumbe tolidde:** Okuviram
awo nga totuuse ku ky'oyagala.
 177. **Okukomba kw'erima:** Kugaanira ddala.
 178. **Okukomba olweje:** kunywa caayi.
 179. **Okukonga olusu:** Kubeera nga oli kumpi kutuuka ku buwanguzi oba ku kyoyagala.
 180. **Okukongoja omumbejja Namaalwa:** kunywa nnyo
mwenge n'otamiira.
 181. **Okukongoja omulangira Ssegaamwenge:** Okunywa
omwenge n'otamiira
 182. **Okukooka:** Kuno kuyimba bulungi.
 183. **Okukoowa nga banyaga:** Okuggwaamu amaanyi
ng'onootera okumaliriza omulimu.
 184. **Okukuba ekintu obudinda:** Ekintu okukimanya
ennyo.
 185. **Okukuba embugo mu Kyoto:** Kwerema.
 186. **Okukuba enkanda wansi:** Kugaana.
 187. **Okukuba eya bageye:** Kutambulatambula.
 188. **Okukuba ku bbega:** Kwe kubagula ekintu n'okyetikkira
ku kibegabega.

189. **Okukuba ku matu:** Omulwadde okussuukamu.
190. **Okukuba ku ssekalootera:** Kukuba ku mutwe. Kutta
191. **Okukuba obulatti:** Kwe kudigida nga ojjudde essuubi.
192. **Okukuba omuntu egya mbaguta:** Kukuba muntu miggo.
193. **Okukuba omusomo oluku mu mutwe:** Kumaliriza misomo ng'ogiyise.
194. **Okukukuba enkata:** Okukuwa ekintu ekirungi.
195. **Okukunnumba obuswa:** Kutambula bwereere.
196. **Okukunukkira ng'emmindi enkwatire ku kifuba:** Kuba nga toteredde bulungi.
197. **Okukusibako ag'embuzi bakuliise engo:** Kukuwaayiriza.
198. **Okukusinza ensumika:** Kukusinga kukola kintu.
199. **Okukutema mu nvuba:** Kukuggya mu buzibu.
200. **Okukutuula ku nfeete:** Kuba kukusinza buyinza/maanyi.
201. **Okukuzimbako akayumba:** Kwesibako.
202. **Okukwata enkoko omumwa:** Kukeera nnyo.
203. **Okukwata mu ka waliggo:** Kukwata mu nsawo okuggyamu ssente.
204. **Okukwata mu lwa walugabi:** Kugenda.
205. **Okukwata mu ttaano:** Kwe kukwata omuntu mu ngalo.
206. **Okukwatagana nga nnakawere;** agenda mu lumbe.

- Entanda y' Omwogezi w' Olulimi Oluganda
207. **Okukwatibwa ennyiike:** Ne bafuna ennaku nnyingi nnyo mu mutima.
208. **Okukwatibwa ng'ekyatika:** Okukwata obulungi.
209. **Okukyukira mu kitu ng'embazzi:** Okwefuula.
210. **Okukyusa obuwuufu:** Okukomawo/okudda.
211. **Okulamaga olw'ekabanga:** Kufa.
212. **Okulangajja ng'eyakasibira e mbale.** Butafaayo.
213. **Okulejja ng'endegeya:** Kwogera ng'owoggana nnyo ate nga tosirika.
214. **Okuliisa akakanja:** Kwe kubonyaabonya ng'okooza banno akagiri.
215. **Okulinnya mu mmere:** Kugenda eri abalya n'obatabulatabula.
216. **Okulumu mu kibatu:** Kukuba nduulu.
217. **Okulumu n'ogwengulu:** Kwekakaba.
218. **Okulumika ekisenge:** Kuwliriza byama.
219. **Okulumisa ekivu:** Okukuba omuntu amasasi.
220. **Okulumya engabo amannyo:** Okugaanira ddala.
221. **Okulunda embogo:** Kuba kufa.
222. **Okulya amakaya:** Okulya emmere etaliiko nva.
223. **Okulya amatereke:** Kuyomba n'okukubagana.
224. **Okulya ebipapa:** Kulya bulungi.
225. **Okulya ebitaliika:** Kuzza musango.
226. **Okulya ekimuli:** Okusala mu mboozu y'omuntu ng'ayogera .

227. **Okulya emyungu obuteesokoola:** Kukola kintu ekyangu ennyo.
228. **Okulya engere:** Kwanguwa nnyo.
229. **Okulya mu lulime ne mu luzise:** Butabaako ludda.
230. **Okulya mu ndago:** Kuba kuyimba.
231. **Okulya mu ppiqa:** Butaba na kyakulya.
232. **Okulya mu ttama:** Kwogeza maanyi ate nga onyiize.
233. **Okulya obuwuka:** Kuyomba.
234. **Okumansa entungo:** Kuba kuwemula.
235. **Okumaza emmere:** kwe kutta omuntu ng'atemuddwa.
236. **Okumegegerera:** Kwe kusanyuka nga toseka.
237. **Okumenya mu jjenje ekkalu:** Okukola ekintu ekyangu .
238. **Okunnyika ebyayi mu nsuwa:** Okukola ekintu amangu oba embagirawo.
239. **Okunyeenya ku magumba/ ku galiba enjole:** Okuzina.
240. **Okunyoola omusumaali:** Kuvuga kagaali.
241. **Okupimira empagi mu kibira:** Okumala gateebereza.
242. **Okusala ag'enkolwa:** Okusala amagezi okusobola okuvvuunuka ekizibu.
243. **Okusala ensawo:** Kubba.
244. **Okusala omuntu mu ngalo:** Kufuna bya bugagga nga obiggya ku muntu.
245. **Okusalirira olunywa:** Kukotoggera munno.
246. **Okusamba ennanda:** Kuno kuba kulima.

247. **Okuseereza erigenda emugga:** Okwanguyirwa okukola ekintu.
248. **Okusekera mu ttabi ly'engalo:** Okuseka empolampola oba ekimugunyu.
249. **Okusendulula ebijjulo:** Kulya ku mikolo.
250. **Okusiba ebikutuka:** Omulwadde okubeera obubi ennyo.
251. **Okusiba enkumbi enkalu:** Kuyimirira nga tolima.
Kulangaala.
252. **Okusiba olumbe ku mpagi:** kukola kintu nga okyali mukosefu, kwewaliriza.
253. **Okusigala olukebe:** Muntu kwavuwala.
254. **Okusiibula ensi:** Kwe kufa.
255. **Okusimba kasoli:** Kutambuza bigere.
256. **Okusimba olwa kasota ng'olwe buganga:** Kubeera nga mutuukidde mu nnyiriri oba okusimba ennyiriri.
257. **Okusimbayo ekitooke:** Kulwala nnyo kujula kufa.
258. **Okusindika asitamye:** Kukola kintu kyangu.
259. **Okusindika omunya mu ssubi:** Okuweebwa omulimu gw'oyagala oba ogukwanguyira
260. **Okusindira ku mmere:** Okulya nga oli mukkufu.
261. **Okusiwa ensaano ku mazzi:** Kutawaanira bwereere.
262. **Okusoberwa eka ne mu kibira:** Kulemwa kufuna kyakukolera kizibu.
263. **Okusoberwa eka ne mukibira:** Okuba mu buzibu n'obulwako akuyamba.
264. **Okusomoka mayanja ow'olusenke:** Kuwonera watono.

265. **Okussa akasiiso:** Butanyega muntu.
266. **Okussa amaaso ku mambo:** Kwekaliriza.
267. **Okusula ku budde:** Obuteebaka nga waliwo ekibatawaanya.
268. **Okusuula ebintu omuguluka:** Kugayaalirira bintu.
269. **Okusuula omukono:** Kuyamba.
270. **Okuta akaka:** Kwatulira muntu.
271. **Okutambula ng'omusana:** Kutambula nnyo.
272. **Okutambuza essimbo:** Kutambula mpola mpola n'emirembe.
273. **Okuteeka nga aga lubigi:** Kuba muwombeefu.
274. **Okuteerayo munno akabega:** Okumweyimirira.
275. **Okutema ebisiki:** Kusumagira.
276. **Okutema ku lwe Namuganga:** Kumala biseera.
277. **Okutirimbulu:** Okumala gatta Bantu oba ebisolo.
278. **Okutunda omwoyo ng'enkoko emira ensanafu:**
Kitegeesa kwewaayo kukola kintu ekiyinza okukuviramku obuzibu oba obuwanguzi.
279. **Okutuula entitibba, mirimu ze yatuula e Ndeje:**
Kitegeesa kutuula mu kifo obutaseguka.
280. **Okutuuza mu ddagala:** Okulimbalmiba omuntu.
281. **Okuvaabira ng'alya eggii:** Kuliisa mululu.
282. **Okuvaayo obukumbu:** Butafunamu.
283. **Okuweeka ejinja:** Kwenyigira mu kintu.
284. **Okuwona omutaka w'e Malongwe (Kawuulu):**
kuwasa.

285. **Okuwunya ku gwa ddyo:** Kulya mmere.
286. **Okuwunyirwa ekintu ziizi:** Kuba ng'ekintu tokyetaaga.
287. **Okuyimbya endubaale:** Kubonyaabonya muntu.
288. **Okuyimirira mu nnumba:** Kwenaawuulira ntalo.
289. **Okuyisaako ow'eMbuya (ye Kaggo):** Kukuba
290. **Okuyisaamu ag'engege:** Kugaya
291. **Okuyisaamu amaaso:** Kunyooma.
292. **Okuyisaamu emimwa:** Kugeya.
293. **Okuyita mu mannyo g'empisi:** kuwonera watono.
294. **Okuyita ttembo:** kugwa ddalu.
295. **Okuyiwa ensanke:** kuyiwa musaayi.
296. **Okuyungula abawanvu n'abampi:** kuleeta ggye/balwanyi.
297. **Okuzaala Gannemererde:** Kuzaala omwana omuwala.
298. **Okuzaala Nnaatuukirira:** Kwe kuzaala omwana omulenzi.
299. **Okuzannya n'akwagala:** Okwanguyirwa okukola ekintu.
300. **Okuzimba ng'obudde:** Kunyiiga nnyo.
301. **Okuzina gunteese:** Kwesunga nnyo kintu.
302. **Okuzinira ku ntoli:** Omuntu okukukozesa bulikayagala.
303. **Okuzinya omuntu oluguje:** Kumubonyaabonya.
304. **Okuzzza amannya:** Kitegeeza nti omuntu yafa.
305. **Okwagala ekintu ng'akadalidali:** Kwagala nnyo muntu oba kintu.

306. **Okwagala n'obutayagala:** Lwa mpaka.
307. **Okwambala musajja tabanjika:** Kwe kwambala engoye enjulifuyulifu ate nga si nnyonjo.
308. **Okwambala ng'owomu kirwanyi:** Kitegeeza okwambala n'onyuma nnyo nnyo. Omutaka ow'omu kirwanyi ye mwambala butonnya.
309. **Okwanika ebikolwa:** Kwogera bintu bikyamu mu Bantu omuntu oyo by'aba akola.
310. **Okwebaka ng'ali e Bukeerere:** Kitegeeza okwebaka n'otalowooza kuzuukuka.
311. **Okwebaza eyazimba:** Okufuluuta.
312. **Okwecca:** Kwekwemala eggoga.
313. **Okwekanama:** Kugaana/ kwefubako.
314. **Okwekuulira akabazzi ku ntumbwe:** Kwereetera bizibu.
315. **Okwekwata omusoobooza:** Okwetya.
316. **Okwekyusiza mu kiti ng'embazzi:** Okwefuulira omuntu oba okukyusa ebigambo by'oba oyogedde.
317. **Okwerindiggula:** Kwe kugwa ekigwo ekinene ennyo.
318. **Okwerya enkuta z'emimwa:** Obutaba na kya kulya.
319. **Okwerya omugujju:** Kwe kuyomba ng'onyiize nnyo.
320. **Okwesiba ebbiri:** Kuba kwetegekera ebizibu ebinaakujjira.
321. **Okwesiwa amagengere:** Kunywa mwenge.
322. **Okwessa mu ddene:** Kutandika lugendo.
323. **Okwetikka enju:** Okwogerera waggulu ennyo ate nga towa banno kabanga kwogera.

324. **Okwetiribooseza mu ssazi lya walumbe:** Kubeera mu mbeera eyinza okukuviiramu okufa essaawa yonna.
325. **Okwetyabira akalimu obuwuka:** Kiba kwereetera mitawaana.
326. **Okwetyabira akalimu obuwuka:** Okwenoonyeza ebizibu.
327. **Okweyaguza oluggyo:** Obutaba na ssente.
328. **Okwogera ng'enkeesa budde:** Kwogera nnyo.
329. **Okwoya/ okuyoya obusera:** Kukoowa ate nga n'enjala ekulumu.
330. **Olubuto okuba mu mugongo:** Njala kukuluma nnyo.
331. **Olubuto okukuba n'akabanda:** Olubuto okuba nga lutokota.
332. **Olugendo okubaamu omukoosi:** Kiba kyekango.
333. **Omukwano gubasaza mu kabu, enswa nnene:** Baagalana nnyo.
334. **Omulangaatira:** Omusajja omunene nga muwanvu.
335. **Omulwadde okuluma ejjiiko:** Mitawaana kweyongera.
336. **Omumwa okubeera mu nnyindo:** Kunyiiga.
337. **Omuntu atuuludde:** Ye muntu akuze ali wakati w'obukulu n'obukadde.
338. **Omusalija okukwasa ensaka amagulu:** kuba nga yeefumbira.
339. **Omutaka w'entebettebe:** Natuddedda.
340. **Omutamiivu waddanga:** Omuntu okuwasibwa omwenge nga tokyalina na kyewekolera.
341. **Ow'ekalungu:** Omusota.

- 342. **Ttaddaata okuvuga:** Kutandika lugendo.
- 343. **Yabukeereza nkokola:** Yakeera nnyo.
- 344. **Yali yeetemye yekka:** Kyava mu ye n'asuubiza kye
yasuubiza okukola.
- 345. **Yamulemera ku mabega:** Yagaana okukola kye
yamugamba.
- 346. **Yeesiba enkerekejje:** Yayimirira n'obuvumu.
- 347. **Za lubatu:** Ntono nnyo.